
SVERIGES AMBASSAD

Moskva

Anders Eriksson

Rysk ekonomi februari 2011

- **BNP i linje med prognoser, men inflationen accelererar.**
- **Penningpolitisk fokusglidning från växelkurs till ränta.**
- **Svag rubel trots stigande oljepris.**
- **WTO-förhandlingar på sluttampen.**

Nyckeltal	2010	2009	2008
BNP (%)	4,0	-7,9	5,6
Budgetbalans (% av BNP)	-3,9	-6,4	4,1
Industriproduktion (%)	8,2	-10,8	2,1
Detaljhandel (%)	4,4	-5,5	13
Export (mrd USD)	357,7 jan-nov	303,4	471,8
Import (mrd USD)	221,5 jan-nov	191,8	292
Inflation (%)	8,8	8,8	13,3
Arbetslöshet (%)	7,2	8,2	7,7

Ekonomisk utveckling

Ryssland visar fortsatt tillväxt. BNP-siffrorna för helåret 2010 visar en tillväxt på 4,0%, en siffra som i stort överensstämmer med de efter sommaren något nedjusterade prognoserna. Den ryska ekonomin har tagit fart mot slutet av året. Inför 2011 väntar sig det ryska ekonomiministeriet en tillväxt på 4,2% och IMF har nyligen skrivit upp sin prognos till 4,3%. Tillväxten drivs emellertid av stigande oljepriser i den fortfarande råvarudominerade ekonomin. En mer långsiktig utveckling förutsätter verkliga ekonomiska reformer och på sådana finns det, moderniseringsretorik till trots, få tecken.

Likväl tycks återhämtningen försiktigt rulla på och de flesta siffror visar svagt plus. Industriproduktionen steg med 8,2% 2010 jämfört med 2009. Investeringarna fortsätter att öka och steg på helåret med 6,0% jämfört med föregående år. Byggandet minskar, men betydligt mindre än under 2009. Detaljhandeln fortsätter sin ökning – 4,5% jan-nov på årsbasis – även om en inbromsning noterades i december, en månad som normalt visar ökning. Arbetslösheten fortsätter att sjunka och uppgick i december 2010 till 7,2%. Reallönerna stiger.

De för rysk ekonomi så viktiga utländska direktinvesteringarna minskade däremot under året – ett tecken på det fortsatt osäkra investeringsklimatet. Rysslands export ökade med 32,9% (jan-nov). Importen ökade med 30,2% (jan-nov).

Rubeln

Rubeln har under året försvagats med -0,9% mot dollarn. Försvagningen sker trots ett stigande oljepris, något som främst förklaras av omfattande kapitalutflöde och försämrad handelsbalans.

Ryssland har under årets senare del sett ett omfattande kapitalutflöde. Centralbankens preliminära siffror för helåret 2010, knappt 40 miljarder USD, är nästan dubbelt så stort som det utflöde som prognostiserades i december, 22 miljarder USD. Utflödet väntas också fortsätta under första kvartalet 2011, för att därefter åter bli positivt. Vad det omfattande utflödet beror på är det egentligen ingen som vet, men det antas kunna vittna om en ökande oro för försämrat affärsklimat. Oron har nu nått en tröskel där folk flyttar pengar innan det är för sent.

Inflation, priser

Den med ryska mått tidigare under året mycket låga inflationen har åter tagit

fart. Från att i juli ha noterat rekordlåga 5,5% uppgick inflationen för helåret till 8,8% – lika mycket som 2009. Prognoserna för 2011 talar om ett fortsatt högt inflationstryck. Regeringens och ekonomiministeriets officiella inflationsmål är 6-7%, men oberoende analytiker nämner högre siffror. Världsbanken tror inte att inflationen understiger 8% 2011 och andra analytiker varnar dessutom för att inflationen under året möjligen kan nå tvåsiffriga tal. Inflationen anses vara ett tydligt tema för 2011.

Stigande livsmedelspriser är en del av förklaringen. Sommarens långa torka med påföljande skördebortfall har lett till att livsmedelspriserna under hösten kraftigt stigit. I december var nivån 12,9% högre än motsvarande period 2009. Stigande världsmarknadspriser på energi och en svagare rubel har bidragit.

Också priser på andra varor och tjänster stiger. Konsumentprisindex, inklusive livsmedel, hade i december 2010 stigit med 8,8% på årsbasis. Varor steg med 9,1%, icke livsmedel med 5,0%, tjänster med 8,1%.

Inflationsökningen har fått myndigheterna att reagera. Efter att ha koncentrerat sina ansträngningar på rubelkursen, börjar man nu oro sig för inflationsutvecklingen och centralbanken höjde i slutet av december räntan för första gången sedan 2008. Höjningen markerar möjligen ett penningpolitiskt skifte där räntan nu avlöser växelkursen som huvudsakligt fokus.

Budget och statsskuld

Den ryska federala budgeten uppvisade 2010 ett underskott på 3,9% av BNP. Det är betydligt lägre än de 5,4% som regeringen budgeterat för. Den ryska budgeten är baserad på ett oljepris om 75 USD/fat och stigande oljepris har enligt finansminister Aleksej Kudrin bidragit till det mindre underskottet. Oljepriset steg med nästan 29% under 2010 och har 2011 nått över 100 USD/fat. Därtill bidrar systemets oförmåga att spendera pengar från budgeten.

Hela underskottet täcks liksom tidigare med medel ur reservfonden, vars storlek under året minskat med -58%. Fonden uppgick 1 januari 2011 till 25,44 miljarder USD. Storleken på välfärdsfonden uppgick samtidigt till 88,44 miljarder USD, en minskning med -3,4%.

Rysslands statsskuld uppgick 2010 till ungefär 10% av BNP. Det är en jämförelsevis mycket låg siffra, samtidigt som det är en ökning från 2008 års

nivå på 6,7%. Att staten under krisåren tog över ägandet, och skulderna, i flera större strategiska bolag har samtidigt gjort att statens skulder är betydligt större än vad statistiken gör gällande. De tre statliga storbolagen Gazprom, Rosneft och VTB står för en femtedel av företagsskulderna i Ryssland. Med statens andel i företagen inräknat blir statsskulden omkring 20%.

Ekonomisk politik

Tongivande i den ryska ekonomiska politiken har under hösten varit de allt mer intensiva förhandlingarna om ett WTO-inträde. Stora framsteg har gjorts i de bilaterala förhandlingarna med USA och EU och alltmer tyder på att ett ryskt WTO-inträde kan vara möjligt under året. Fortfarande återstår dock en rad tekniska frågor liksom osäkerheten kring en möjlighet för Georgien att blockera processen.

Under hösten har också en tullunion mellan Ryssland, Vitryssland och Kazakstan fått allt större tyngd. Formellt trädde unionen i kraft i början av juni. Tullunionen avses på sikt utvecklas i riktning mot ett gemensamt ekonomiskt område och ett antal mellanstatliga avtal härom undertecknades i december. Avsikten är att området ska få effekt 1 januari 2012.

Samtidigt noteras tendenser till ökande rysk protektionism. Staten införde under krisåren höjda importtullar på en rad varor som konkurrerade med inhemsk produktion. Efter krisen har liknande åtgärder fortsatt, som exportförbud på spannmål, för att dämpa stegrande priser.

Rysslands behov av utländskt kapital får också till följd att ett tidigare aviserat privatiseringsprogram, under vilket man säljer minoritetsposter i en rad statsägda storbolag, har sett sina första uppgörelser. I januari nådde statliga oljebolaget Rosneft en överenskommelse med brittiska BP om en affär inom vilken de båda bolagen byter aktieposter med varandra. Med uppgörelsen ökade BP sin andel i Rosneft till 10,7%.

Banksystemet

Utsikterna för det ryska banksystemet är för 2011 stabila. De flesta banker, inklusive ledande Sberbank och VTB, kan se fram emot en positiv utveckling. Centralbanken anser sin kreditportfölj komma att växa med 25% under 2011. Utsikterna följer på de tunga krisåren med låga vinster och små marginaler som bland annat såg banken Mezjprombank gå i konkurs.